

20 december 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op datum,
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.A.T. Hillenaar-Cöp, advocaat te Nijmegen,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van Fraters CMM.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 6 maart 2012.

Op 9 mei 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemeen Overste Fraters CMM.

Op 30 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn vriendin mevrouw [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht.

Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. M.A.T. Hillenaar-Cöp.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam].

2. De klacht

2.1. Klager werd op tienjarige leeftijd door zijn ouders naar [naam] te [plaats] gestuurd. In [naam] te [plaats] werden zwakbegaafde jongens opgevangen. Op het internaat waren leeftijdsgroepen ingesteld. Aangeklaagde was de groepsleider van de leeftijdscategorie 14 tot 17 jaar. Klager kwam dus vanaf zijn 14^e jaar in de groep van aangeklaagde terecht.

Als klager heimwee had en moest huilen, nam aangeklaagde klager op schoot. Aangeklaagde ging dan met zijn hand in de broek van klager en betastte zijn geslachtsdeel. Klager moest hetzelfde bij aangeklaagde doen. Dit misbruik vond plaats als aangeklaagde nachtdienst had. Aangeklaagde had één keer per drie weken nachtdienst, gedurende drie dagen. Als aangeklaagde drie nachtdiensten had, vond het misbruik al deze nachten plaats. Aangeklaagde

had een apart kamertje waar hij klager mee naartoe nam. In dat kamertje moest klager aangeklaagde bevredigen. Voorts gebeurde het dat klager 's ochtends wakker werd gemaakt doordat aangeklaagde naar zijn geslachtsdeel greep. Na twee jaar hield het misbruik op.

2.2. Klager begreep de situatie niet, had een gevoel van onmacht en eenzaamheid en het gevoel er niet toe te doen.

Klager heeft nooit aan zijn ouders durven vertellen wat aangeklaagde hem heeft aangedaan. Hij ging ervan uit dat zijn ouders hem toch niet zouden geloven. Sinds klager aan zijn broers en zussen heeft verteld over het misbruik, heeft hij geen contact meer met hen.

Klager heeft geen vertrouwen in mensen. Hij is achterdochtig (ook op seksueel gebied), maakt moeilijk vrienden en leeft een geïsoleerd leven. Sinds [maand, jaar] is hij in behandeling bij een psychiater. Door de psychiater is vastgesteld dat klager een persoonlijkheidsstoornis heeft ontwikkeld ten gevolge van het seksueel misbruik. Hij is niet in staat om samen te wonen. Ook wil klager continu aardig gevonden worden door anderen door hen te behagen tot in het extreme. Voorts heeft klager ter zitting aangegeven last te hebben van paniekaanvallen.

2.3. Klager wenst erkenning en excuses voor hetgeen hem door aangeklaagde is aangedaan. Voorts wenst klager de kosten die gepaard zullen gaan met psychologische hulp vergoed te krijgen, alsmede een passende financiële vergoeding te ontvangen voor de door hem geleden schade.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Frater [naam] heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde, waarbij de archieven van de Congregatie zijn geraadpleegd en contact is gezocht met mensen die met aangeklaagde samen hebben gewerkt. Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik door aangeklaagde. Bij geconstateerd seksueel misbruik waren disciplinaire maatregelen jegens aangeklaagde genomen. In het dossier van aangeklaagde zijn hieromtrent geen aanwijzingen aangetroffen, hetgeen overigens niet vreemd is. Dit is meestal zo.

Frater [naam] heeft aangegeven geen reden te hebben om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt, maar dat er geen feitenmateriaal aanwezig is dat het verhaal van klager kan ondersteunen. Ook zijn er geen andere klachten jegens aangeklaagde bekend en zijn er bij de Commissie Deetman, voor zover bekend, geen meldingen binnengekomen die aangeklaagde betreffen.

Indien het seksueel misbruik door aangeklaagde plaats heeft gevonden, dan had dit nooit mogen gebeuren, aldus frater [naam]. Aangeklaagde heeft dan niet enkel misbruik gemaakt van zijn machtspositie, maar ook van de kwetsbare persoon van klager. Ter meer nu [naam] juist was opgericht om zwakbegaafde mensen te beschermen. Frater [naam] heeft zijn excuses aangeboden voor hetgeen klager is overkomen en het leed dat het misbruik van aangeklaagde heeft veroorzaakt.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 3.1 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zesenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager gedurende twee jaren op maandelijks basis door aangeklaagde seksueel is misbruikt. Klager moest het geslachtsdeel van aangeklaagde betasten en hem bevredigen. Aangeklaagde betastte op zijn beurt het blote geslachtsdeel van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt de klacht van klager ondersteund door de schriftelijke verklaring van de heer [naam], waarin hij schrijft ook door aangeklaagde te zijn betast en afgetrokken toen hij in [naam] te [plaats] verbleef.

Door de dames [naam] is aangegeven dat zij vanaf 2003 op de hoogte zijn van het seksueel misbruik dat klager heeft ondervonden in de periode dat hij in het internaat verbleef. Ook door de psychiater van klager, de heer [naam] (hierna: [naam]), is aangegeven dat uit het dossier van klager volgt dat in ieder geval in 2010 is gesproken over het seksueel misbruik in een jongensinternaat. Psychiater [naam] acht het aannemelijk dat affectieve verwaarlozing in de jeugd en seksuele traumatisering in de jeugd hebben bijgedragen aan het ontstaan van een kwetsbare persoonlijkheidsstructuur met het optreden van angstsymptomatologie en depressieve symptomatologie. In die zin moet het seksueel misbruik, aldus psychiater [naam], gezien worden als een predisponerende factor voor het latere psychiatrische beeld.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 14 jaar oud. Aangeklaagde was de groepsleider van de groep waarin klager zat. Klager was aan de zorg van aangeklaagde toevertrouwd. Aangeklaagde heeft daarvan misbruik gemaakt.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. Frater [naam] heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van Fraters CMM de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 20 december 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. Th.M. Bronzwaer en mr. P.A. Schaafsma, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van Fraters CMM en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste van de Congregatie van Fraters CMM binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste van de Congregatie van Fraters CMM daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste van de Congregatie van Fraters CMM.